

TITTEL OG NØKKELOD I VITENSKAPELIGE ARTIKLER

Når vi er på jakt etter en artikkel er tittelen det første vi leser.

Tekst: **Anners Lerdal**

Begrepene og formuleringen i tittelen kan derfor være avgjørende for om leseren stopper opp og velger å lese videre. Overskriften bør derfor vekke interesse og gjøre leseren så nysgjerrig at vedkommende velger å lese mer.

> SELVFORKLARENDE TITLER

Det finnes i hovedsak tre typer overskrifter i vitenskapelige artikler. Den tradisjonelle typen er ofte lang, beskrivende og selvforklarende. I slike titler angis både temaet som er studert, delta-kerne i studien og forskningsopplegget (designet). Eksempel på tittel er: Hvilke variabler predikerer fatigue på kort og lang sikt hos pasienter med hjerneslag? – En longitudinell studie over to år av pasienter med førstegangs hjerneslag. Mens tittelen kan virke noe kjedelig, inneholder den mange opplysninger i en kortfattet form som gir leseren klar informasjon om innholdet. Tittelen inneholder også flere fagbegrep som det er naturlig å bruke når man gjør elektroniske artikkelsøk på ord i tittel i nordiske databaser som SveMed+ og Norart. Bruk av kjente selvforklarende fagbegreper gjør det lettere for andre å finne artikkelen.

> LITTERÆRE TITLER

Den andre typen har en mer litterær karakter og er gjerne et ordspill eller et utsagn fra noen av delta-kerne. «Så lenge det er liv er det håp» eller «Alt er som det kan, men ikke som det skal» er eksempler slike typer titler. Tittlene er spennende og kan på den måten vekke leserens interesse og gjøre dem nysgjerrig på innholdet. At temaet i den første artikkelen kan handle om kvinners erfaringer i tiden etter å ha fått en dødelig diagnose eller at den andre kan handle om fedres erfaringer etter skilsmisse forstår man ikke ut fra tittelen. Ved databasesøk på ord i tittelen er sjansen liten for at man vil finne disse artiklene. Hvis man søker ut fra en interesse for temaene de handler om, er «håp» det eneste fagbegrepet i tittelen som er et naturlig søkebegrep.

> PÅSTANDSTITLER

«Bruk av pedometer bidrar til økt fysisk aktivitet hos eldre som får hjemmesykepleie – en longitudinell studie» er eksempel på en type overskrift hvor man beskriver et sentralt funn i studien allerede i tittelen. Slike titler er i stor grad selvforklarende, egner seg til å vekke interesse og kan oppfattes som mer spennende enn den tradisjonelle og beskrivende tittelen. I tillegg inneholder den også en del fagbegreper som er naturlige søkeord hvis man er interessert i temaet. På den andre siden kan den gi inntrykk av at funnet er en ubetinget sannhet uten de reservasjoner som er vanlig innen forskning. Av denne grunn vil noen fraråde bruk av denne typen tittel.

> NØKKELOD

Nøkkelord er til for å kategorisere artiklene tematisk ut fra innhold. Vanligvis ber tidsskriftene forfatterne om å oppgi mellom fem til ti nøkkelord som beskriver innholdet i artikkelen. Angivelse av nøkkelord for de enkelte artiklene gjør det mulig for andre å finne dem ved målrettede søk på disse begrepene i elektroniske søkedatabaser. Flere tidsskrift og databaser har utviklet standardiserte lister med nøkkelord som forfatterne og de som søker velger mellom. For å gjøre det enklest mulig å få treff på artiklene ved databasesøk, er det et poeng å finne de nøkkelordene som sammen best beskriver innholdet og forskningsmetodene som er anvendt. Mens en del nordiske tidsskrift har utarbeidet egne standardiserte nøkkelordlister på de nordiske språk, brukes ofte en engelskspråklig nøkkelordliste i databasen PubMed/Medline for å finne engelske nøkkeord. Denne listen kalles Medical Subject Headings som forkortes og ofte omtales som «MeSH-databasen». En tilsvarende liste finnes også i Cinahl, men denne databasen er ikke fritt tilgjengelig. Dette er begreps-samlinger som er ordnet hierarkisk og brukes av svært mange internasjonalt.

REFERANSER

1. Nylenna M. **Publisere & presentere**. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS; 2008. 2. Polit DF, Beck CT. 2008 Nursing research – Generating and Assessing Evidence for Nursing Practice. 8. ed. Philadelphia, Pa: Lippincott Williams & Wilkins.

